

དོད་ཀྱི་གསེང་པ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་སྤྱི་གསུང་བཞུགས་དཔེ་ཚྭ་གསུང་།

ARURA

ཨྱཱ་མེས་པའི་དགོངས་ཆུང་། ཨྱཱ་ཆུད་བཞིའི་འགྲེལ་བ་གཞན་ ལ་ཕན་པའི་གཏེར་།

དར་མོ་སྤྱོད་རམས་པ་སྤྱོད་བཟང་ཚུས་གྲགས་།
སྤྱོད་གསལ་དབང་པོ་པ་སྤྱོད་དགར་པོ།

མེ་རིགས་དཔེ་སྤྱོད་ཁུངས་།

ཕྱི་མ་ཡིག་འགན་འཁུར་པ། ཡོང་མ་རྒྱལ་པ།

责任编辑：卓么加

༡༡ །མེས་པའི་དགོངས་ཀྱི།

༡༣ །པ་ཆན་ལ་ཕན་པའི་གཏོར།

[illegible]

图书在版编目(CIP)数据

论述部释·祖先心鉴 医典注释·利他宝库:藏文/
《藏医药经典文献集成》编委会,青海藏医药研究所编.
北京:民族出版社,2007.5

(藏医药经典文献集成)

ISBN 978-7-105-08270-4

I.论... II.①藏... ②青... III.藏医-文集-藏语
IV.R291.4-53

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2007)第 061809 号

民族出版社出版发行

(北京市和平里北街 14 号 邮编 100013)

www.mzcbs.com

北京艺辉印刷有限公司

各地新华书店经销

(藏文发行科电话:58130509 藏编室电话:64227665)

2007 年 5 月第 1 版 2007 年 5 月北京第 1 次印刷

开本:850 毫米×1168 毫米 1/32 印张:13.25

印数:0001-3000 册

ISBN 978-7-105-08270-4/R·234(藏 108)

定价:20.00 元

ཚུན་འགྲོའི་གཏམ།

ཡོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་མོ་འོ་བཞི་སྒྲོང་ལ་ཉེ་བའི་མོ་རྒྱུས་ལྡན་ལ། དེ་ནི་གནའ་ཡོད་ཡོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཟང་གཞིར་བྱས་སོགས་ རྒྱ་གར་རྒྱ་ནག་ཏེ་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཉིང་བཅུད་བརྟེ་ལེན་བྱས་ནས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཆང་ཞིང་ལག་ལེན་གྱི་ཚུང་བྱང་ལུན་སྤུམ་ཚུགས་པ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་མངོན་པར་བཟུང་བའི་གསོ་དབྱེད་ཀྱི་རིག་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ན། རྩ་མོ་ཞིག་ནས་འཛུལ་སྤྱིང་བྱུང་བའི་གསོ་རིག་སྒྲུབ་ནམས་ཀྱིས་གདིང་འཛིག་ཆེན་པོ་གནང་ལུས་སུ་མཆིས།

ཡོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་གཞུང་དང་ལག་ལེན་གྱི་བརྟན་བཙས་བཟང་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཉི། དེ་ནི་ནང་དོན་གྱི་ཐད་གསོ་རིག་མོ་རྒྱུས་དང་། ཟང་གཞིའི་གཞུང་ལུགས། བྱད་སོག་ལག་ལེན། སྤུམ་རྣམས་སྤེལ་བཟོ། ལུས་ཁམས་བདེ་སྤྱང་ལ་སོགས་རིག་ཆེན་ཡོངས་སུ་འདུས་ཡོད་པའི་ནོར་བུའི་བང་མངོན་ཅིག་ལགས། དེ་ལ་ཏང་དང་སྤྱིད་གཞུང་གི་སྤྱུགས་འཁྲར་དང་བཙུ་མཁོང་ཆེན་པོའི་འོག་ཉེ་མོར་ཡོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གང་ལེགས་སྤྱང་ཡོད་ལ། གནའ་གཞུང་གང་མང་ཞིག་ཀྱང་དཔེ་རྒྱུན་འབྲེལ་སྤེལ་བྱས་ཐིག་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ད་དུང་གནའ་དཔེ་མང་པོ་ཞིག་སྤར་བཞིན་འདུས་སོས་ཀྱང་ཤོག་ཐེབས་པ་འདུ། ཡང་ན་མིའི་སྣེ་ལ་བའི་དབང་གིས་གཏོར་བརྟག་ཆབས་ཆེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པས། གང་རྒྱར་སྒོས་སྤར་སྤྱོད་མ་བྱས་ཆེ་རིན་ཐང་གཞུལ་དུ་མེད་པའི་གནའ་དཔེ་གང་མང་ཞིག་ཙ་བརྟག་རྒྱུན་ཆད་དུ་འགྲོ་ཉེན་ཆེ།

དེ་ལ་ཡོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ཉིད་སྤྱུགས་ཡོངས་ནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་

སྒྲེལ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་མིག་ས་ཡུལ་བཅངས་ནས་ར་ཆོས་༡༠༠༡ལོར་མཆོ་རྒྱན་ཞིང་
 ཆེན་པོ་དེ་གི་གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་གཙུག་ཁྱིམ་གྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་“《བོད་ཀྱི་གསོ་
 བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཚུགས་བསྐྱེད་པ་དཔེ་ཆོགས་》ཚཱ་སྒྲིག་ཆོགས་པ་”སྒྲིག་
 འཇུགས་བྱས་པ་དང་། གནའ་དཔེ་འཆོལ་ལྷན་དང་དག་སྒྲིག་དང་ཚཱ་སྒྲིག་
 བཅས་ཀྱི་ལས་སྒོ་ཕྱེ་ཞིང་དཔེ་རྒྱན་དང་འབྲེམས་སྒྲེལ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་འགོ་བཙམས་
 ཟིན་ཡོད། དཔེ་ཆོགས་འདི་ནི་སྔ་ན་མ་མཆིས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ལས་གྲྭ་ཆེན་
 པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཡོད་དོ་ཅག་
 འདུས་པའི་དཔེ་ཆོགས་ཤིག་ཏུ་འཁྱུར་བར་བྱེད་རྒྱ་ནི་ར་ཆོའི་བསམ་འདུན་ཡིན་
 ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་སྐབ་པའི་ཡོད་ཆེས་ཀྱང་ར་ཆོར་ཡོད།

དེ་ལྟར་དཔེ་ཆོགས་འདི་སྐོག་མར་དཔེ་རྒྱན་བྱེད་པའི་སྒོ་དང་བལྟན་ནས་
 འདིར་ཁོ་ཙོས་བྱ་བ་ཞག་ཆེན་པོ་འདི་ཚུགས་གང་ཐད་ནས་བྱ་བ་ལ་མ་སྟོང་ཡོང་
 བའི་བཀའ་ཤིས་སྒྲོན་འདུན་བྱ་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་ལྷག་
 བསམ་དཀར་བའི་ཡུལ་དང་ཚུགས་སོ་སོའི་སྒྲིག་བྱ་ཀྱན་ནས་ཀྱང་ལས་གྲྭ་འདིར་
 ཚུགས་གང་ཐད་ནས་བྱ་བ་རྒྱུར་དང་རོགས་འདེགས་བྱེད་པའི་བསམ་འདུན་བྱ་
 རྒྱུ་ཡིན།

ཞེས་འོ་ཆོགས་ཆེན་ནས།

༡༠༠༧ལོའི་ཟླ་༩པར།

མཆམས་སྒྲིབ་བའི་གྲམ།

ཁ་བ་རི་བོའི་བརྩ་ཕྱག་རིག་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་འཛིག་
 ཉེན་སྒྱིའི་ཕན་བདེ་གཞི་མར་རྒྱར་པའི་སྒྲོའི་རིག་པ་མཐའ་དག་སྒྱི་ལ་བཏགས་
 པའི་མིང་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་རྗེས་འཛིན་གྱི་ཐབས་མཆོག་དམ་པར་
 རྒྱར་པའི་གངས་ཅན་གསོ་བ་རིག་པ་ནི་བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒོལ་རྒྱན་
 དར་སྤེལ་མཛད་ཅིང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་རྒྱབ་པའི་རིག་པ་
 ཞིག་ཡིན་སྟབས། རིས་སྲུ་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཕན་པའི་ལས་
 འོན་ཀྱང་སྒྱབ་པའི་རིག་པ་ཞིག་ཏུ་འབྱུངས་ཤིང་སྒྱི་ཆོགས་དང་དྲུས་རབས་རི་
 འབྲུ་ཞིག་གི་ནང་དྲུང་མཐོ་གཡ་དང་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་དོན་
 དངོས་ཀྱི་ལྟངས་ལྟར་ཕྱབ་པའི་གནས་ལྟགས་ཤིག་ཡིན་པས་མི་སྲུ་དང་སྲུ་ཞིག་གིས་
 ཟུང་བསྟོན་འདིར་དང་ཁྱིམ་བཤད་བྱ་བར་མི་རྒྱས་སོ། །རང་རེའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་
 ཆང་དང་དེ་ཡིད་བརྟན་བཅས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ལྟར་ན། གཡུང་རྒྱུད་བོན་ལྟགས་
 ཀྱི་དྲར་སྒྲོང་དཔུང་བྱ་བྱི་ཤེས་ནས་སྒྲན་པ་དྲུང་གི་སྒྲོང་ཅོག་ཅན་བར་དང་། རྗེ་
 བརྩན་གཡུ་ཐོག་ཉིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ནས་གཉེར་སྟོན་གྲ་བ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་
 བར། ལེ་རོ་ཙན་ནས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐབས། ཟུང་རྒྱུར་ནམ་
 གཉིས་ནས་ཀོང་རྒྱལ་ཡབ་སྲས། མི་དབང་ཕྱེ་སྤྱད་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྒྲན་ཅིས་
 མཁས་དབང་མཁྱེན་རབ་འོར་བུ་ལ་བྱག་པའི་དྲར་སྒྲོང་མཁས་ལྟར་རིམ་བྱོན་
 བཟང་གིས་མི་ལངས་པ་ནམས་ཀྱི་སྒྲ་རྒྱ་ལས། དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་
 དཀོངས་འབྲེལ་དང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་དཀོངས་འབྲེལ་གཙོ་བྱས་པའི་གསོ་
 རིག་གི་བརྟན་བཅས་རི་བོའི་གཏོས་དང་མཉམ་པ་རང་གིས་མཛལ་ན་དད་པའི་

སྤྱོད་གཤེགས་ཞིང་གཞན་ལ་ངམ་ན་ལ་རྒྱུ་སྤྱོད་པ་རྒྱས་པ་འདིས་ཐོད་ཀྱི་གསོ་
བའིག་པའི་མོ་རྒྱས་རིང་ལ་གཞུང་མན་རག་གི་ནང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚུགས་པ་
ཞིག་ཡིན་པ་རྒྱུད་གསལ་པོ་བྱས་འདུག

འོན་ཀྱང་མིག་སྤར་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མའི་དབང་གིས་རང་འཕྲི་གསོ་
རིག་ཐད་ཀྱི་གཞུང་མན་རག་གི་གདམས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཉམས་ཉེས་སུ་བྱུར་དང་
འབྱུར་སུས་ཡིན་པའང་ཀྱན་གྱིས་མཆོད་གསལ་ལགས་པས། ད་ཉི་ལྟེ་དུས་
འདིར་བདག་ཅག་ཆོ་རིག་འཛིན་པ་རྒྱུས་གྱིས་ཆོང་ཚོད་ཁོ་དང་ཡུལ་ཡུང་གེ་
བྲག་པའི་ཁེ་སན་ནམ་རྒྱུགས་རིས་ཅན་གྱི་ཉེ་བ་སོགས་རིང་དུ་དོར་ནས་མི་
རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་འདི་ལ་སྤྱིར་ཁོང་ནས་གཙུག་
གཅེས་སྤྱོད། དེ་བཞིན་རིས་སུ་མེད་པའི་འཇམ་སྒྲིང་གི་མིའི་རིགས་ཡོངས་ལ་
ཕན་དུ་རེ་བའི་ཀྱན་སྤྱོད་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ནས། རི་རྒྱལ་རྒྱན་པའི་གཏོས་དང་
མཉམ་པའི་ཐོད་ལྷགས་གསོ་རིག་གི་གཞུང་མན་རག་རྒྱུས་ལ་འོ་ལ་ཆོད་དང་
རང་བཟོ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྤར་ལས་རྣམས་པའི་རང་སྤྱོད་འདོན་རྒྱུར་རྒྱུ་དང་
འཆོལ་སྤྱད་ལགས་སྤྱི་གེད་རྒྱ་བཅས་ནི་མིན་དུ་གལ་གནད་ཆེ་བའི་བཀྱི་བ་ཞིག་
རེད།

དེའི་ཕྱིར་མཆོ་སྤོན་ཞིང་ཆེན་ཐོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་མིང་
དོན་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་ཐོད་ཀྱི་སྤོན་ཆོས་རིག་པ་རྒྱུད་འཛིན་ཡག་པོ་ཞིག་དང་
གསར་བཏོད་ཁོང་སྤེལ་གྱི་སྤར་གཞི་བཟན་པོ་ཞིག་འཇུགས་བྱུང་བའི་ཆེད་དུ།
ད་ཉི་ལྟེ་དུས་རབས་དང་མྱིད་རྒྱུས་བཟང་པོའི་སོ་སྐབས་དམ་འཛིན་རང་མི་
དངོས་ནོར་གསུམ་གྱི་སྤོབས་བྱུགས་གཅིག་དུ་བསྐྱེལ་ཞིང་མིག་རྒྱར་རིང་བའི་
རྒྱུ་གཞི་དང་བཅས་ཉེ་རང་འཕྲི་སྤོན་ཆོས་སྤོར་གྱི་མཁོ་གལ་ཆེ་བའི་གནད་དེ་
དང་བཞུན་བཅོས་ལག་དུ་ཐིན་ཉོ་ཅོག་རྒྱུགས་གཅིག་དུ་བསྐྱེལ་ཉེ་པར་དུ་
བཞུན་པའི་དགེ་བ་འདིས། ད་ལྟ་ཅམ་མ་བཟད་འབྱུང་འབྱུར་ཐོད་ཀྱི་སྤོན་ཆོས་
བཞུན་པ་ཉིད་ཡར་རྒྱས་ཁོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བར་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་

ནུས་པ་ཐོན་ཐུབ་ཅིང་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྒྲིག་འཛའི་དཔལ་དུ་འགྱུར་བར་གདོན་
མི་བྱ་བས་ན། འོ་སྒྲིལ་ཐུན་མོང་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཞུ་འོས་པའི་ལས་དོན་གལ་
ཆེན་ཞིག་རེད་ཅེས་སྟ་ཅང་དགའ་ཚོར་དང་བཅས་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཆོག་དུ།

ཁོ་རུ་ཆོ་ནམ་གྱིས།

སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ལོའི་ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༩ ཉིན་ལ།

དག་མྱིག་པའི་གསལ་བཤད།

པོད་ཟེལ་མོ་སྒྲུང་བ་ཞེས་སུ་གསལ་བ་འཛམ་གླིང་གི་ཡང་སྤེང་དུ་གནས་
པའི་མི་རིགས་ཉིད་ལ་གནམ་གྲིས་ས་བཀབ་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་ཕྱོན་དྲན་དབང་དམ་
པ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་བརྒྱ་ཕྱག་རིག་
པའི་གནས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྒྱག་པའི་ཤེས་རིག་བར་མངོན་ནི་སྤྲིད་པའི་མཐར་
ཡང་རྒྱབ་པ་མེད་པ་ཞིག་མཆིས་པ་ལ་སྤྲོས་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་དོ། དེ་ལས་
གནས་བརྒྱའི་ལ་གྲུལ་གཞན་རྗེས་འཛོལ་གྱི་ཐབས་མཚོག་དམ་པར་གྱུར་པའི་
པོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ནི། རྗེ་གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོས། མི་ན་བར་གནས་པར་
འདོད་པ་དང་ན་བ་གསོ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་
རག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་
རིགས་ལ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་རིག་པ་ཞིག་ཉི། དེར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་
ཡུན་རྒྱ་ཅང་རིང་ཞིང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཆར་ཡིན་པ་མ་ཟད། སྐན་
དབྱེད་ཀྱི་རིགས་ལམ་ཁྱད་དུ་འཕགས་ཤིང་མན་རག་ཉམས་སྦྱང་ཕན་སུམ་
ཆོགས་ཤིང་གུ་ཤོམ་པ་ཞིག་མཆིས་ལྟ་བུས། དེར་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་ཀྱན་རྒྱ་
ཆོན་རིག་པ་མཁས་ཅན་དག་གིས་རྒྱ་གསལ་ཡོངས་ནས་སྒྲོབ་སྒྲོང་དང་ཞིབ་འཇུག་
གི་གོམ་སྐབས་མཁུགས་ལེན་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཀྱང་
ཉང་གི་མི་རིགས་སྤྲིད་རྒྱས་དོན་འཁྱོལ་དང་རྒྱབ་རྒྱུད་གསར་སྤེལ་བྱེད་པའི་
འགྲོས་དང་བསྐྱུན་ནས་པོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལས་དོན་ཉིད་མོ་ཀྱན་ནས་
ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་དང་མ་ཉམས་གོང་སྤེལ་གནང་སྟེ་ཉམས་དགའི་ཡུལ་ཁམས་
ཤིག་རྒྱ་བསྐྱེད་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཕྱི་ནང་གི་འགལ་སྤྱིན་དུ་མའི་དབང་གིས་རང་

རིའི་གསེང་རིག་ཐད་གྱི་གཞུང་མན་རག་གི་གདམས་པ་གང་མང་ཉམས་ཉེས་སུ་
 བྱུང་དང་འབྱུར་སྤྱད་ཡིན་པ་འདྲ་ར་ཆོས་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་དུ་འཁུམས་ཤིང་།
 ཐོད་གྱི་གསེང་རིག་འདི་ཉིད་གནའ་ཐོའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་པའི་ཐོས་ནས་ལྟ་ན།
 རི་རྒྱལ་རྒྱན་ཐོའི་གཏོས་དང་མཉམ་པའི་གཞུང་མན་རག་གི་གསུང་རབ་དེ་
 རྣམས་སྤར་ལས་ལྷག་པའི་སྒྲོན་ནས་སྒྲོག་འདོན་རྒྱུར་རྒྱུབ་དང་འཆོལ་སྤྱད་ལེགས་
 སྒྲིག་བཅས་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ཐོག་མར་བསྐྱབ་དགོས་པའི་སྤང་གཞིའི་ལས་ཀ་གལ་ཆེན་
 ཞིག་ལྟེ་འོ་སྒྲལ་ཆེ་རིག་འདིན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བབས་པའི་
 ཏུས་རབས་ཀྱི་འགན་འཁུའི་ཞིག་ལགས། དེའི་ཕྱིར་ར་ཆོས་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ལས་འགན་
 དང་ཏུས་རབས་ཀྱི་སྤང་བུ་ལྟར་མདོ་དབྱས་མཐོ་སྤང་ཞེས་པའི་སྤྱན་མིན་ཁོར་
 ཡུག་ཁོད་དུ་འཁེལ་རྒྱས་བྱུང་བའི་གནའ་ཐོའི་གསེང་དབྱེད་རིག་པ་འདིའི་སྤྱག་
 དབྱུགས་རྒྱན་བསྐྱངས་བྱེད་ཅིང་། ཐོད་གྱི་གསེང་དབྱེད་རིག་པར་སྤྱད་བཅོན་
 དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་སྒྲོ་བ་བརྟས་པའི་རྣམ་དབྱེད་ཅན་མང་པོར་རྒྱ་ཆ་མཁོ་
 སྒྲོད་གྱི་སྒྲོ་འཕར་ཡངས་པོར་སྒྲེས་པ། རང་ཡུགས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱུང་འདིན་པ་ལ་
 སྤར་བས་སྤན་ཐོགས་སྤྱབ་པ། ཉམས་ཐག་ནད་པའི་ལྷན་སྒྲིག་ལག་ཟིར་བའི་ནད་
 རིགས་ཅ་མེད་དུ་འཛུམས་པར་རུས་པའི་གཞུང་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་དང་མན་
 རག་བཟུང་མོའི་གདམས་པ་ཆིག་སྤྱབ་གྱི་སྒྲོར་མང་དུ་བཅལ་ནས་ནད་ཀྱི་ལྷག་
 བསྐྱེད་ལས་སྒྲོ་བ་པར་རྩོམ་གསུམ་པ་བཅས་མདོར་ན་གངས་ཅན་གསོ་བ་རིག་པ་
 འདི་ཉིད་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་སྒྲོན་ནས་རྒྱུད་འདིན་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱེད་པའི་
 ཆེད་དུ། དེད་ཅག་མཆོ་སྒྲོན་ཞིང་ཆེན་ཐོད་གྱི་གསེང་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་
 འབྲེལ་ཡོད་ཆེད་མཁས་མི་རྩ་ཅ་འཇུགས་དང་གསོ་བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་དག་
 སྒྲིག་གི་མི་རྩ་ཆེད་བསྒྲིས་བྱས་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་། གཞུང་ལྷགས་བསྐྱབ་
 བཅོས། མན་རག་ལག་ལེན། སྤན་རྒྱུར་རྒྱུང་བྱང་། སྤོ་སྤན་འབྲུངས་དཔེ།
 གནའ་རིག་སྤར་རྩེས་སྤགས་ཀྱི་དཔེ་རྒྱན་དགོན་ཐོའི་རིགས་གཙུག་པོར་བཟུང་
 སྤག་《ཐོད་གྱི་གསེང་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་རྒྱུགས་བསྒྲིགས་དཔེ་ཆོགས་》ཞེས་པ་

འདི་ཚེ་མ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དཔེ་སྒྲུབ་ཐང་དཔེ་དེ་བ་རེ་རེ་བཞིན་མཛད་
པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མ་ཕྱི་དང་ནང་དོན་ལ་མ་བཟོས་པར་ལག་ལེན་དུ་འཁྱོལ་གང་
ཐུབ་བྱས་ཏེ་དཔེ་རྒྱུ་ལག་དུ་སོན་ལོ་ཅན་དག་སྒྲིག་དང་དཔེ་སྒྲུབ་འགྲེམས་སྤེལ་
བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ལ་བོད་ཀྱི་གསེ་རིག་ལས་དོན་ལ་ཐུགས་ཁུར་ཆད་མེད་གནང་བཞིན་
པའི་ཀན་ལྷོ་འབྲུམ་ཁོའི་གནངས་པའི་ཤིང་དཔར་གྱི་མ་ཡིག་སྐད་སྐད་གཞིར་
བཟུང་ནས་བསྒྲིགས་པའི་《བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལེན་ཉི་ཤུ་པ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩལ་པ་
བཟུན་པའི་ཆོག་གི་དོན་གྱི་འགྲེལ་བ་མེས་པོའི་དགོངས་གུན་དང་རྒྱུད་བཞིའི་
འགྲེལ་བ་གཞན་ལ་ཕན་པའི་གཏེར་》ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྐད་སྐད་ཀྱི་《བོད་ཀྱི་གསེ་བ་
རིག་པའི་གནའ་དཔེ་སྒྲིགས་བསྒྲིགས་དཔེ་ཆོགས་》ནང་གསེས་ཀྱི་དེ་བ་ར་གཉིས་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བཤད་རྒྱུད་རྒྱུད་སེལ་གྱི་འགྲེལ་བ་མེས་པོའི་དགོངས་གུན་
དུ། མེས་པོའི་ཞལ་ལྷང་ལས་ལེན་ཉི་ཤུ་པའི་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩལ་པ་བཟུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
ནས་སྒྲན་ནའི་བར་ཅུང་བསྐྱས་དྲགས་ཏེ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་རྒྱུགས་དཀའ་བར་རྒྱར་
པ་རྣམས་རྒྱལ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཞིང་། གཙོ་བོར་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་
བསྐྱེད་མེད་པ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་འདུལ་བ་
ལྟར་། མདོ་ཕྱེ་པད་མ་དཀར་པོ་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་སྐད་སྐད་སྐད་སྐད་
བཅུན་གྱི་བཟུན་བཙམ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ལ་བཞེན་ནས་སྒྲི་གནས་རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་
བལ་ཡུལ། མོན། སྐག་པོ། བོད་ལ་སྐད་སྐད་པའི་ཡུལ་དེ་རྣམས་ལའང་སྐམ་
གཤེར་གྱི་རྒྱུད་པར་རི་སྒྲིལ་གཅིག་ཡོད་པ་དང་། སྐོས་སྒྲན་ལའང་ས་རིགས་སོ་
རིགས་ཀྱི་གཞུང་སྐད་སྐད་ཀྱི་རྒྱུད་པར། སྐོབ་དཔོན་སོ་སོའི་བཞེད་དགོངས་
ཀྱིས་ངོས་འཛིན་མི་འདུ་བ་དུ་མ་སྤང་བ་རྣམས་ཞིབ་དུ་དགར་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་
སྐད་སྐད་སྐད་སྐད་རིགས་བདུན་གྱི་རོ་རྩལ་ལྟ་རྒྱེས། རྒྱེ་གནས། འབྲངས་དཔེ།
སྒྲན་མིང་། རིགས་དབྱེ། རིན་ཐང་སྐད་སྐད་ཞིབ་པར་བཀོད་ཡོད་དོ།

རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་བ་གཞན་ལ་ཕན་པའི་གཏེར་དུ་ཆ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་

ཉགས་སོགས་མ་གྱི་ཙ་བ་གསུམ་དང་། བཤད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གནས་བཅུ་གཅིག་
 དང་། མན་ངག་རྒྱད་ཀྱི་སྐབས་བཙོ་ལ། བྱི་མ་རྒྱད་ཀྱི་མདོ་བཞི་སོགས་མ་ལྟ་
 མེད་པའི་རྩོན་ཤིང་གི་ཚུལ་དུ་གནས་སྐབས་སོ་སོའི་བརྗོད་དོན་རྣམས་ཙ་བ་དང་
 ཡལ་ག སོ་མར་སྒྱར་ཏེ་ཆང་ཞིང་འདུས་པར་བཟུབ་ཡོད། འདིའི་གཞུང་
 དངོས་སུ་གསུམ་པ་བཤད་པའི་རྒྱད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་ཞེས་འདུག་ཀྱང་
 མཐུག་ཏུ་མན་ངག་རྒྱད་ཀྱི་འབས་ནད་པན་ཆད་དང་བྱི་མ་རྒྱད་ཆ་ཆང་འཕྲོ་
 ཆད་དུ་ལུས་འདུག་པས་ཅི་ཡིན་ཆ་མ་འཆལ་བར་བཞག་པ་ཡིན།

སྒྲན་རྩལ་དོས་འཛིན་སྒྲོར་འབྲུལ་མེད་ཀྱང་བསྐྱུས་སྐལ་བཟང་སྟིང་ཞོར་
 ཏུ་འིན་པོ་ཆེ་ནས་སོག་ཆགས་བར་གྱི་སྒྲན་སྒྲ་དགྲའི་རྣམ་གངས་དང་རོ་རུས་
 སོགས་ཤིག་ཏུ་མང་བ་ལས་ཉེར་མཁོའི་མན་ངག་ཐོར་དུ་རྣམས་དང་། ཐལ་
 སྒྲན། ཁར་འཛིན་རོ་རུས་རྣམས་ཅུང་ཞིབ་བསྐྱུས་སུ་བཟུབ་ཡོད།

སྒྲན་བྱིན་རྒྱབས་བྱ་ཚུལ་བདུད་ཅིའི་ཐིག་པ་ཏུ་བཤད་རྒྱད་ཀྱི་ལེའུ་སོ་
 གཅིག་པ་གསོ་བ་པོ་སྒྲན་པའི་རྒྱ་དང་རོ་པོ་སོགས་དོན་ཆུན་དུག་དང་རྒྱ་ལའང་
 བར་གསེས་གྱི་རྒྱད་པར་དུག་ཏུ་བྱས་པའི་གསུམ་པ་དམ་ཆོག་དང་ལྷན་པའི་དོན་
 ལ་སྒོ་བཞག་དུག བཟུང་གཉིས། ཤེས་བྱ་གསུམ་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱི་མ་གསུམ་
 གྱིས་སྒྲན་བྱིན་རྒྱབས་བྱེད་ཚུལ་གསུངས་ཡོད།

དེ་ཡང་དཔེ་ཆོགས་འདི་ཉིད་དག་སྒྲིག་དང་ཙོམ་སྒྲིག་བྱེད་པའི་ཙ་འཛིན་
 འདི་ལྟ་ཡིན་ཏེ། ༡. ཡི་གེ་ཞོར་བ་དང་དོགས་གཞི་ཅན་རྣམས་ལ་མིང་ཆོག་གང་
 དེའི་རྩེས་སུ་ཉགས་[]འདིའི་ནང་དག་བཙས་བྱས་ཡོད། ༢. གཞུང་ཆོག་ཆད་
 པར་འདོད་པ་རྣམས་ཉགས་()འདིའི་ནང་དུ་ཁ་སྐོར་བྱས་ཡོད། ༣. ཙོམ་པ་
 པོའི་མཆན་རྣམས་གཞུང་དངོས་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ལས་རྒྱང་ཙོམ་བྱས་ནས་
 བཞོད་ཡོད། ༤. མ་ཡིག་མི་གསལ་བའམ་གཞུང་ཆོག་ཆད་པ་རྣམས་ལ་ཁ་སྐོར་
 བྱེད་མ་རུས་པ་ཉགས་.....འདིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད་ལ་གྲག་ཉགས་(>
 འདིའི་ནང་དུ་མ་ཡིག་གི་ཤོག་གངས་སམ་ཐིག་ཐེང་ཅི་ཙོམ་ཞིག་ཆད་ཡོད་པ་

གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། 4. རྒྱ་ཚ་དང་རྒྱལ་ཚ་སོགས་ཚུ་སྒྲིའི་རིགས་ནམས་
 དག་ཡིག་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱན་ལྟར་ཉེ། སོག་ཚ་དང་རྒྱ་ཚ་ཞེས་ཆོག་ཕྱོགས་དང་
 བཞེབ་ན་མ་བཟགས་མི་འདོགས་ཤིང་། སོག་པོའི་ཚུ་དང་རྒྱ་མཚོའི་ཚུ་ཞེས་
 པའམ་ཚུ་མིང་རྒྱང་པའི་སྐབས་སུ་མ་བཟགས་འདོགས་ཞེས་པ་ལྟར་སྒྱུར་ཡོད།
 ལན་ཚུ་ཞེས་པ་ནི་ཁོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་དཔེ་གཞུང་མང་ཆེ་བར་བརྟན་ནས་
 དམིགས་བསལ་དུ་སྦྱར་སྒྱུར་ནས་བཏོད་ཡོད།

འདིར་ང་ཚོ་དག་སྒྲིག་མི་སྒྲིའི་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་ཚད་དམན་ཞིང་དཔེ་རྙིང་དག་
 སྒྲིག་གི་ཉམས་ཚུང་ཞན་པའི་དབང་གིས་མ་རྟོགས་འགལ་འབྲལ་གྱི་ཆ་གང་མང་
 ཡོད་སྟེང་པ་ལ་རྒྱ་ཆེ་སྟོག་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་དཔོངས་འཆར་ལྷགས་པར་གནང་
 བར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལྟོ།།

མཚུ་ རྒྱན་ ཞིང་ ཆེན་ ཁོད་ ཀྱི་ གསོ་ རིག་ ཞིབ་ འཇུག་ ཁང་ ཇམ།
 《ཁོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཕྱོགས་བརྒྱགས་དཔེ་ཚོགས་》ཚུ་སྒྲིག་སྟོགས་པ་
 སྟེ་ལོ་ ༡༠༠༤ ལོའི་ཟླ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན།

དཀར་ཆག

༄༅།བཤད་པའི་རྒྱད་གྱི་ལེན་ནི་བྱ་བ་སྒྲན་གྱི་རྒྱས་པ་བརྟན་པའི་
 ཆོག་གི་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཐེས་པའི་དགོངས་རྒྱན་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

ཚམ་པ་པོ་རྒྱད་མདོར་བཅུས།	3
ཕྱི་དོན་དང་པོ། མདོར་བརྟན་པ།	6
ཕྱི་དོན་གཉིས་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ།	6
དང་པོ། དེ་དོན་ཆེན་པོ་སྒྲན་གྱི་རྒྱས་པ་བརྟན་པ།	6
༡ ཕྱི་དོན།	7
༢ ཆོག་དོན།	39
གཉིས་པ། རྒྱ་སྒྲན་གྱི་རྒྱས་པ་བརྟན་པ།	40
༡ ཕྱི་དོན།	40
༢ ཆོག་དོན།	52
གསུམ་པ། ས་སྒྲན་གྱི་རྒྱས་པ་བརྟན་པ།	55
༡ ཕྱི་དོན།	55
༢ ཆོག་དོན།	59
བཞི་པ། ཤིང་སྒྲན་ཆེ་སྒྲན་ཐང་སྒྲན་གསུམ་གྱི་རྒྱས་པ་བརྟན་པ།	60
༡ མདོར་བརྟན།	60
༢ རྒྱས་བཤད།	60
(༡) ཕྱི་དོན།	60
(༢) གཞུང་དོན།	74

ལ་པ། རྩོམ་གྱི་རྩ་པ་བཟུང་པ།	128
༡ རྩོད་ན།	128
༢ རྩོད་ན།	171
ཏུག་པ། རྩོག་ཆགས་ལྷན་གྱི་རྩ་པ་བཟུང་པ།.....	181
༡ མདོར་བཟུང་།	181
༢ རྩ་པ་བཟུང་།.....	181
(༡) རྩོད་ན།.....	181
(༢) རྩོད་ན།	186
ལྷོད་ན་གསུམ་པ། མཐུག་བཟུང་།	191
༡ རྩོད་ན།	191
༢ རྩོད་ན།	194
ལེན་བྱང་ཆུང་ལྷོ་ཆོན་བཟུང་པ།	196

༄༅།རྒྱ་བཞི་འབྲེལ་བ་གཞན་ལ་ཕན་པའི་གཏིར་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

ཚུམ་པ་པོ་རྒྱ་མདོར་བཟུང་།	203
ཚ་བ་དང་པོ། རྒྱ་གཞི།	205
ཚ་བ་གཉིས་པ། རྒྱ་མཐོང་།	209
ཚ་བ་གསུམ་པ། ཚ་བའི་རྒྱ་མདོར་བཟུང་།	215
དང་པོ། གནས་ལྷགས་ནད་གཞིའི་ཚ་བ།	215
གཉིས་པ། རོས་བཟུང་ནགས་ཀྱི་ཚ་བ།	217
གསུམ་པ། གསེ་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་ཚ་བ།.....	219
ཚ་བ་བཞི་པ། བཤད་རྒྱ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	222